

## LECTIO XVI: Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΑ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ

Nostri, postquam pila in hostes miserunt, gladiis rem gerunt. Repente post tergum equitatus cernitur; cohortes appropinquant; hostes terga vertunt ac fugiunt; eis equites occurrunt. Fit magna caedes. Sedulius, dux et princeps Lemovicum, occiditur; dux Arvernorum vivus in fugā comprehenditur; signa militaria LXXIII (septuaginta quattuor) ad Caesarem referuntur; magnus numerus hostium capitur atque interficitur; reliqui ex fugā in civitates discedunt. Postero die ad Caesarem legati mittuntur. Caesar iubet arma tradi ac principes produci. Ipse pro castris consedit; eo duces producuntur. Vercingetorix deditur, arma proiciuntur.

### ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Οι δικοί μας, αφού έριξαν τα ακόντια στους εχθρούς, μάχονται με τα ξίφη. Ξαφνικά στα νώτα (τους) διακρίνεται το ιππικό· οι κοόρτες πλησιάζουν· οι εχθροί στρέφουν τα νώτα (τους) και τρέπονται σε φυγή· τους επιτίθενται οι ιππείς. Γίνεται μεγάλη σφαγή. Ο Σεδούλιος, ο στρατηγός και ηγεμόνας των Λεμοβίκων, σκοτώνεται· ο στρατηγός των Αρβέρνων συλλαμβάνεται ζωντανός κατά τη διάρκεια της φυγής· 74 (εβδομήντα τέσσερις) στρατιωτικές σημαίες (ή λάβαρα) παραδίδονται στον Καίσαρα· μεγάλος αριθμός εχθρών συλλαμβάνεται και φονεύεται· οι υπόλοιποι μετά τη φυγή (δια)σκορπίζονται στις χώρες τους. Την επόμενη μέρα στέλνονται πρεσβευτές στον Καίσαρα. Ο Καίσαρας διατάζει να παραδοθούν τα όπλα και οι ηγεμόνες να οδηγηθούν μπροστά του. Ο ίδιος πήρε θέση μπροστά στο στρατόπεδο· εκεί οδηγούνται οι στρατηγοί. Ο Βερκιγγετόριγας παραδίνεται, τα όπλα κατατίθενται.

### ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

#### ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

##### Α΄ κλίση

fuga -ae: θηλυκό

##### Β΄ κλίση

Arverni -orum: αρσενικό (δεν σχηματίζει ενικό αριθμό)

gladius -ii/-i: αρσενικό

legatus -i: αρσενικό

numerus -i: αρσενικό

Sedulius -ii/ -i αρσενικό (ως κύριο όνομα δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό)

arma -orum: ουδέτερο (δεν σχηματίζει ενικό αριθμό)

castra -orum: ουδέτερο (ετερόσημο, στον ενικό castrum -i = φρούριο, στον πληθυντικό castra -orum = στρατόπεδο).

pilum -i: ουδέτερο

signum -i: ουδέτερο

tergum- i: ουδέτερο

### **Γ' κλίση**

Caesar, Caesaris: αρσενικό (ως κύριο όνομα δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό)

dux, ducis: αρσενικό

eques, equitis: αρσενικό

hostis -is: αρσενικό (γενική πληθυντικού hostium, αιτιατική πληθυντικού hostes & hostis)

Lemovices, Lemovicum: αρσενικό (δεν σχηματίζει ενικό)

princeps, principis: αρσενικό

Vercingetorix, Vercingetorigis: αρσενικό (ως κύριο όνομα δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό)

caedes -is: θηλυκό (γενική πληθυντικού caedium, αιτιατική πληθυντικού caedes & caedis)

cohors, cohortis: θηλυκό

civitas, civitatis: θηλυκό (γενική πληθυντικού civitatum & civitatum, αιτιατική πληθυντικού σε -es & -is.)

### **Δ' κλίση**

equitatus -us: αρσενικό

## **Ε΄ κλίση**

dies, diei: αρσενικό

res, rei: θηλυκό

## **ΕΠΙΘΕΤΑ**

### **Β΄ κλίση**

magnus, -a, -um ( Συγκριτικός βαθμός: maior, maior, maius, Υπερθετικός βαθμός: maximus, maxima, maximum)

vivus, -a, -um (το επίθετο εκφράζει απόλυτη έννοια και δεν σχηματίζει συγκριτικό. Απαντά, ωστόσο, ο υπερθετικός vivissimus, -a, -um)

septuaginta quattuor: (απόλυτο αριθμητικό, άκλιτο)

reliquus, -a, -um (το επίθετο δεν σχηματίζει παραθετικά, διότι εκφράζει απόλυτη έννοια)

posterus, -a, -um (Συγκριτικός βαθμός: posterior, posterior, posterius, Υπερθετικός βαθμός: postremus, postrema, postremum & postumus, postuma, postumum).

### **Γ΄ κλίση**

militaris, -is, -e (το επίθετο δεν σχηματίζει παραθετικά, διότι εκφράζει απόλυτη έννοια. Ωστόσο απαντά ο συγκριτικός militarior, -ior, -ius με τη σημασία του αυστηρότερου στα στρατιωτικά πράγματα).

## **ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ**

noster, nostra, nostrum (κτητική)

is, ea, id (δεικτική-επαναληπτική)

ipse, ipsa, ipsum (δεικτική-οριστική)

## **ΡΗΜΑΤΑ**

### **1<sup>η</sup> Συζυγία**

appropinquo, appropinquavi, appropinquatum, appropinquāre

## 2<sup>η</sup> Συζυγία

iubeo, iussi, iussum, iubēre

## 3<sup>η</sup> Συζυγία

mitto, misi, missum, mittēre

gero, gessi, gestum, gerēre

cerno, crevi, cretum, cernēre (μτχ. παρακ, conspectus, -a, -um)

verto, verti, versum, vertēre

fugio, fugi, fugitum, fugēre

occurro, occurri & occucurri, occursum, occurrēre

occido, occidi, occisum, occidēre

comprehendo & comprehendo, comprehendi, comprehensum, comprehendēre

capio, cepi, captum, capēre (ανήκει στα 15 ρήματα της γ' συζυγίας που λήγουν σε -io)

interficio, interfeci, interfectum, interficēre (ανήκει στα 15 ρήματα της γ' συζυγίας που λήγουν σε -io), β' ενικό προστακτικής ενεργητικού ενεστώτα: interfice)

discedo, discessi, discessum, discedēre

trado, tradidi, traditum, tradēre

produco, produxi, productum, producēre (β' ενικό προστακτικής ενεργητικού ενεστώτα: produc)

consido, consedi, consessum, considēre

dedo, dedidi, deditum, dedēre

proicio, proieci, proiectum, proicēre (ανήκει στα 15 ρήματα της γ' συζυγίας που λήγουν σε -io))

### **ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ**

refero, re(t)uli, relatum, referre (β' ενικ. προστ. ενεστ. refer)

fio, factus sum, fieri

### **ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ**

repente (τροπικό)

eo (τοπικό)